

*Маначинська Ю.А.**к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Чернівецький торговельно-економічний інститут**Київського національного торговельно-економічного університету**Manachynska Yulia**Chernivtsi Trade and Economics Institute of
Kyiv National University of Trade and Economics*

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

INVESTMENT SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан інвестиційної привабливості економіки України. Розкрито тенденції зміни індексу інвестиційної привабливості в динаміці. Проведено статистичну оцінку обсягу прямих інвестицій із країн ЄС. Паралельно досліджено динаміку прямих іноземних інвестицій в економіку України загалом та в сільське господарство зокрема. Обґрунтовано спектр особливостей інвестиційного забезпечення розвитку агросектору, що включає: всебічне сприяння безперервності агропромислового виробництва; необхідність фінансового оздоровлення аграрних компаній; суцільну потребу в технічному переоснащенні галузі; необхідність урахування розвитку суміжних галузей. Результати дослідження показали, що інвестори частіше використовують для прийняття рішень про доцільність вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів в економіку країн альтернативні джерела інформації.

Ключові слова: інвестиції, сільське господарство, інвестиційна привабливість, оцінка, інвестиційний процес, актуарний облік.

Постановка проблеми. Відродження української економіки й забезпечення її стійкого розвитку неможливі без активізації інвестиційної політики, спрямованої на залучення внутрішніх і зовнішніх ресурсів. Для підйому національної економіки потрібні інтенсивні вкладення капіталу в економічно ефективні й екологічно чисті технології виробництва з метою випуску нових за якістю, конкурентоздатних на світовому ринку товарів. У цьому зв'язку керування інвестиційним процесом стає найважливішим завданням України на довготривалу перспективу.

Отже, однією з основних проблем в Україні, яка потребує вирішення, стає ефективне управління інвестиційним процесом, що вимагає обліку безлічі чинників, серед яких політичні мають особливу актуальність. Водночас не можна ігнорувати закономірності розвитку світової економіки, участь держави у зовнішньоекономічних і фінансових процесах об'єктивно необхідна, тому що економіка виступає лише частиною комплексу міжнародних відносин. Таким чином, значення іноземних інвестицій можна звести до міжнародного поділу капіталу і пошуку більш вигідних шляхів отримання прибутку від гос-

подарської діяльності за кордоном порівняно з аналогічним у країні інвестора [1, с. 112]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оцінку інвестиційної привабливості аграрного сектору України детально та всебічно розглянуто у працях зарубіжних та вітчизняних учених: О.В. Вірянської [1], Н.І. Владимирської [2], Н.А. Волкова [3], В.Р. Волошук [4], К.Б. Волошук [4], Т.В. Голобородько [5], А.А. Дерев'янка [6], В.В. Дикань [7], О.Ю. Дудчика [8], А.М. Кацан [4], А.В. Кучера [9], М.А. Місевича [14], Р.П. Огородника [13], Л.О. Рибіної [11], В.С. Русал [13], Ю.А. Тищенко [9], Н.С. Федорова [13], В.М. Ходаківського [14], І.Ю. Чудіка [9], Цзян Пань [8] та ін. Зокрема, В.М. Ходаківський, М.А. Місевич [14], досліджуючи інвестиційну привабливість сільськогосподарських підприємств у контексті їх галузевої структури виробництва, обґрунтовують розроблені концептуальні основи, а також практичні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості агросектору України. Тобто вчені схиляються до думки про необхідність докорінної перебудови існуючої системи інвестиційного забезпечення аграрних компаній у середньостроковій перспективі. Безпосередньо поняття інвестиційної привабливості аграрних підприємств визначається науковцями з погляду сприятливого інвестиційного клімату в регіоні та галузі, при цьому акцент робиться на ключові чинники її формування, а саме: географічне розташування суб'єкта господарювання; наближеність до сприятливого логістичного сполучення; демографічну ситуацію у регіоні розташування аграрного підприємства; види сільськогосподарської продукції та їх конкурентоспроможність на ринку; рівень попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках; екологічну безпеку аграрного виробництва; систему управління тощо. Науковці, оцінюючи економічну ефективність інвестицій в аграрний сектор України, роблять висновок, що у тих районах, де постійно відбувається залучення інвестицій, аграрні компанії демонструють прибутковість діяльності [14]. Своєю чергою, О.Ю. Дудчик [9] здійснюючи аналіз капітального інвестування агропромислового комплексу України, робить висновок про те, що аграрний сектор є не досить привабливим як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. Серед спектру ключових чинників, які зумовлюють таку ситуацію, науковець виокремлює: нестабільну економічну та політичну ситуацію в країні, доволі суттєвий рівень інфляційних процесів та значний знос

основних засобів в агросекторі. А.В. Кучер [10], розкриваючи методичні аспекти оцінювання інвестиційної привабливості аграрних компаній, акцентує увагу на тому, що в Україні інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору України в 4–5 разів нижче від рівня розвинених країн. Зокрема, вченим апробовано науково-методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості аграрних підприємств регіонів України, в основу якого покладено авторську модель структури внутрішніх чинників-симптоматів та взаємодії ієрархічних рівнів інвестиційної привабливості аграрних підприємств. До чинників-симптоматів інвестиційної привабливості науковці відносять 58 первинних факторів, як об'єднані у вісім основних груп, які, своєю чергою, характеризують: потенційний рівень загальноекономічного розвитку регіону; потенціал інвестиційної активності в агросекторі; рівень вартості сільськогосподарських підприємств регіону; рівень економічної стійкості аграрних компаній регіону; рівень розвитку інфраструктури регіону; рівень інвестиційних ризиків тощо [9, с. 83].

У дослідженнях О.В. Вірянської [1], присвячених оцінці інвестиційної привабливості аграрних компаній, остання характеризується як набір фінансово-економічних показників, які визначають оцінку зовнішнього середовища та безпосередньо рівень позиціонування суб'єкта господарювання на ринку, а також потенціал кінцевої результативності діяльності. Згідно з підходом ученої, на інвестиційну привабливість аграрного підприємства впливають економічні умови розвитку агросектору України у цілому, і саме так визначаються перспективний рівень вигідності та мінімізація ризиків під час вкладення тимчасово вільних фінансових ресурсів у розвиток галузі [1]. Особливу увагу здійсненню «економічної» оцінки та досвіду стимулювання інвестиційних процесів у сільському господарстві приділяє у своїх працях Т.В. Голобородько [5]. На думку вченого, саме розвиток інвестиційних процесів в агросекторі здатен забезпечити ринкову трансформацію економіки, що сприятиме входженню до міжнародного ринку аграріїв. А безпосередня динаміка інвестиційних процесів в агросекторі визначає інвестиційну основу сталого розвитку економічного зростання економіки регіонів та країни у цілому.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак у сучасній науковій літературі недостатньо на теоретичному та прикладному рівнях проаналізоване інвестиційне забезпечення розвитку аграрних підприємств, що й

зумовлює необхідність проведення досліджень у рамках окресленого вектору.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження сучасного стану інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств у контексті всебічного сприяння розвитку економіки України у цілому та агросектору зокрема.

Виклад основного матеріалу. Завдяки міжнародній торгівлі та інвестиціям ТНК посилюються і поглиблюються зв'язки між країнами та регіонами світу. Ця діяльність забезпечує доходи як країнам, у яких ТНК здійснюють свою діяльність, так і країнам, де структури таких ТНК зареєстровані. Їхня торговельна та інвестиційна діяльність сприяє ефективному використанню капіталу, технологій, людських і природних ресурсів. Вони прискорюють трансфер технологій між регіонами світу, дифузії інновацій і розвиток технологій відповідно до місцевих умов. Організація навчання працівників компанії також сприяє розвитку людського капіталу і створенню робочих місць у країнах-реципієнтах. Світовий досвід налічує багато прикладів транснаціональної кооперації компаній, які розміщують виробничі потужності в інших країнах для виробництва продукції. Така форма побудови бізнес-процесів має свої переваги для сільськогосподарських виробників завдяки тому, що дає їм змогу отримувати прибутки від виробництва продукції, щодо виробництва якої такі виробники не несуть суттєвих ринкових ризиків [12].

40% топ-менеджерів очікують поліпшення бізнес-клімату в Україні, тоді як настрої підприємців щодо поточного стану інвестиційного клімату не настільки оптимістичні. Такими є висновки Індексу інвестиційної привабливості України, який двічі на рік вимірює Європейська бізнес-асоціація (European Business Association – ЕВА). Максимальний рівень індексу інвестиційної привабливості дорівнює 5 балам, індекс у межах 4–5 відповідає позитивному рівню інвестиційної привабливості, рівень у 3 бали є нейтральним, нижче 3 – відповідає негативному рівню зацікавленості інвестувати в країну [2].

Індекс інвестиційної привабливості України за перше півріччя 2020 р. становить 2,51 бали (із п'яти можливих за шкалою Лайкерта). Наочно динаміку вищезгаданого показника за 2010–2019 рр. представлено на рис. 1.

У 2020 р. 62% топ-менеджерів вважають, що поточний інвестиційний клімат є несприятливим. 34% вважають інвестиційний клімат нейтральним. Лише 4% вважають інвестицій-

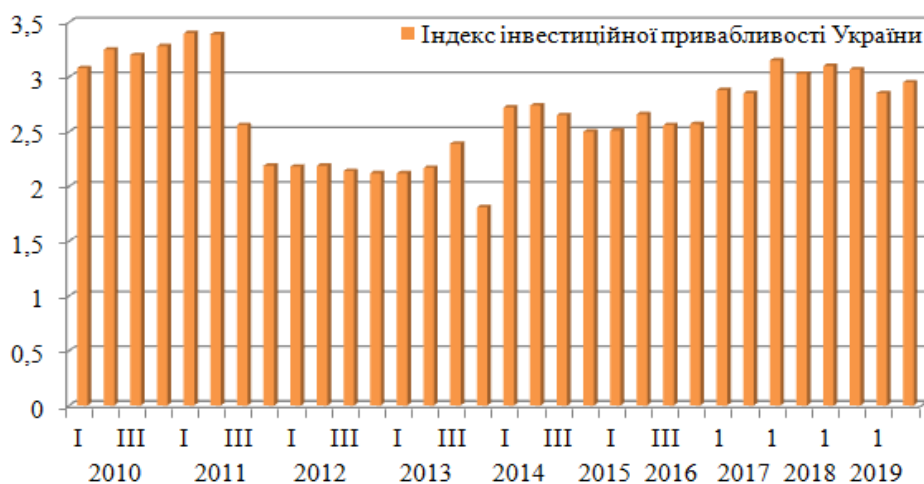

Рис. 1. Динаміка індексу інвестиційної привабливості України за 2010–2019 рр.

Джерело: побудовано за даними [2]

ний клімат сприятливим (17% у II півріччі 2019 р.). До числа негативних чинників, які впливають на інвестиційний клімат, належать: слабка судова система (87%), високий рівень корупції (77%), тіньова економіка (71%), відсутність верховенства права, ротації в складі уряду, відсутність прогресу в реалізації реформ, COVID-19, корупція, тиск на НБУ, політична та економічна нестабільність, уповільнення темпів реформ.

Динаміку прямих інвестицій із країн ЄС в економіку України за 2010–2019 рр. узагальнено в табл. 1.

Помітно, що сукупна сума прямих іноземних інвестицій в економіці України з країн ЄС за 2010–2013 рр. зростала: за 2011 р. проти базисного 2010 р. – на 5 430,7 млн дол. США (17,22%), за 2012 р. – на 2299,8 млн дол. США (6,22%), а в 2013 р. – на 1 863,3 млн дол. США (4,75%) проти попереднього 2012 р. За 2014–2017 рр. помітна негативна тенденція до

зменшення абсолютної суми прямих інвестицій із країн ЄС, зокрема: у 2014 р. – на 99,5 млн дол. США (0,24%), у 2015 р. – на 11 724,8 млн дол. США (28,57%), за 2016 р. – на 4 325,2 млн дол. США (14,76%), а в 2017 р. – на 1 557,1 млн дол. США (6,23%) і становила 23 425,7 млн дол. США. У 2018–2019 рр. проглядається позитивна тенденція до збільшення досліджуваного показника, зокрема у 2018 р. – на 719,5 млн дол. США (3,07%), у 2019 р. – на 1 827,1 млн дол. США (7,57%).

Найбільший обсяг прямих інвестицій в економіці України за 2010–2019 рр. спостерігався з Кіпру, зокрема за 2010–2014 рр. їх обсяг із року в рік зростав та становив у 2014 р. 17 725,6 млн дол. США, що на 9 122,5 млн дол. США (106,04%) перевищує рівень базисного 2010 р. У 2015–2016 рр. була характерною динаміка до зростання прямих інвестицій із Кіпру, у 2016 р. їх абсолютна сума становила 9 894,8 млн дол.

Таблиця 1

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) із країн ЄС в економіці України за 2010–2019 рр. (млн дол. США)

Країна	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	На 31 грудня 2019 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Усього з країн ЄС	31 538,4	36 969,1	39 268,9	41 132,3	41 032,8	29 308,0	24 982,8	23 425,7	24 145,2	25 972,3	28 289,3
Австрія	1 674,7	1 798,9	2 317,5	2 476,9	2 314,0	1 351,5	1 152,6	1 099,9	1 038,8	1 150,0	1 249,4
Бельгія	63,2	63,8	84,2	72,2	66,0	104,2	96,8	99,3	103,9	104,7	104,8
Болгарія	18,2	18,7	23,0	23,9	26,3	22,0	32,1	38,4	39,9	42,9	47,8
Греція	262,9	259,8	396,7	394,9	268,3	54,3	41,8	44,3	43,0	46,6	50,1
Данія	186,0	196,6	199,5	197,2	173,5	149,3	138,8	137,6	153,6	158,2	157,5
Естонія	137,3	126,7	162,4	172,5	180,4	240,3	243,3	222,1	235,0	239,0	248,2
Ірландія	139,3	138,0	156,4	167,7	70,1	71,5	72,9	42,8	48,4	39,7	41,6
Іспанія	70,5	63,4	72,6	70,7	69,0	64,9	56,1	59,0	63,5	61,5	60,2
Італія	354,2	352,7	349,2	401,7	584,6	207,8	216,4	196,7	201,6	242,4	249,3
Латвія	86,8	81,4	71,1	79,2	84,6	62,6	49,0	40,0	38,2	43,0	44,2
Литва	80,4	81,8	81,0	342,9	346,4	188,2	137,1	121,7	124,6	150,0	183,3
Люксембург	263,0	435,4	488,9	559,5	555,8	398,8	363,9	660,1	515,8	484,9	555,8
Мальта	22,2	29,9	37,1	41,8	38,2	47,0	46,0	56,9	59,3	50,6	61,0
Нідерланди	7 461,3	11 389,8	9 323,8	8 727,6	9 007,5	6 887,3	6 090,3	6 028,4	6 395,0	7 118,7	8 301,4
Німеччина	6 009,6	5 001,2	5 329,8	4 496,3	2 908,4	2 110,6	1 604,9	1 564,2	1 682,9	1 701,4	1 843,1
Польща	847,0	913,0	834,3	897,2	819,8	708,0	679,4	509,1	571,3	631,7	693,7
Португалія	11,4	12,6	23,2	15,6	15,8	7,6	5,5	3,2	4,3	4,5	4,6
Румунія	18,5	22,1	21,9	24,4	24,9	25,3	20,2	19,3	20,1	24,8	24,4
Словаччина	64,2	62,1	71,1	70,4	99,7	74,2	72,2	71,1	74,9	66,5	69,1
Словенія	28,8	28,4	31,6	33,1	36,4	24,7	19,5	18,7	20,1	21,6	20,9
Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	2 234,1	2 229,9	2 536,4	2 496,9	2 768,2	2 146,2	1 785,2	1 947,0	1 944,4	2 131,2	2 060,6
Угорщина	708,6	697,6	678,5	684,3	685,9	466,4	333,7	498,1	511,1	565,1	380,7
Фінляндія	59,4	58,0	67,5	100,4	118,2	103,1	89,8	110,2	131,0	142,0	142,7
Франція	1 381,1	2 105,4	1 993,1	1 510,3	1 520,5	1 341,9	1 299,1	615,6	723,4	744,4	845,5
Хорватія				2,7	2,7	2,4	1,4	1,6	1,3	1,4	2,3
Чехія	78,5	72,3	75,5	80,0	82,9	112,6	106,2	106,3	115,8	116,2	115,1
Швеція	674,2	1 108,9	1 141,9	1 084,4	439,3	363,7	334,0	328,8	351,2	344,9	363,2
Кіпр	8 603,1	9 620,5	12 700,8	15 907,7	17 725,6	11 971,6	9 894,8	8 785,5	8 932,7	9 544,5	10 368,9
Усього в Україні	38 992,9	45 370,0	48 197,6	51 705,3	53 704,0	38 356,8	32 122,5	31 230,3	31 606,4	32 905,1	35 809,6
Усього з країн ЄС-15	20 844,9	25 214,5	24 480,6	22 772,2	20 879,1	15 362,8	13 347,9	12 936,9	13 400,8	14 475,1	16 029,7

Джерело: побудовано за даними [6]

США (17,34%). Проте у 2017 р. обсяг прямих інвестицій із Кіпру зменшився на 1 109,3 млн дол. США, а в 2018 р., навпаки, зазнав зворотної тенденції – зріс на 147,2 млн дол. США; що стосується звітного 2019 р., то їх абсолютна сума теж зросла порівняно з 2018 р. на 611,8 млн дол. США і становила 9 544,5 млн дол. США.

На другому місці за сукупною абсолютною сумою в економіку України знаходяться прямі інвестиції з Нідерландів. Їх обсяг динамічно коливався за весь період дослідження (2010–2019 рр.), зокрема найбільша сума була характерною для 2012 р. та 2014 р. – 9 323,8 млн дол. США та 9 007,5 млн дол. США відповідно. У 2015–2018 рр. їх обсяг був у межах від 6 028,4 до 6 887,3 млн дол. США, а в 2019 р. зріс на 723,7 млн дол. США (або на 11,32%) і становив 7 118,7 млн дол. США.

Оцінка надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за видами економічної діяльності показала, що їхня частка у сільському, лісовому та рибному господарстві за 2019 р. є доволі незначною та становить 1,51% від загальної суми прямих іноземних інвестицій в Україну, що в абсолютній сумі становить 542,1 млн дол. США. Необхідність усебічного сприяння розвитку агросектору потребує залучення додаткових інвестиційних ресурсів.

Наочно динаміку прямих іноземних інвестицій в економіці України та в сільському господарстві за 2010–2019 рр. представлено на рис. 2.

Із даних рис. 2 помітно, що за 2015–2017 рр. сукупна сума прямих інвестицій в економіці України зменшувалася, зокрема у 2016 р. на 6 234,3 млн дол. США (або на 18,6%), а в 2017 р. – на 892,2 млн дол. США (або на 2,78%). Протягом 2018–2019 рр. проглядається позитивна динаміка до зростання прямих іноземних інвестицій в Україну, зокрема у 2018 р. на 376,1 млн дол. США (1,20%), а в 2019 р. – на 1 298,7 млн дол. США (4,11%) порівняно з попереднім періодом.

Сукупна сума прямих інвестицій у сільське господарство України (див. рис. 2) за 2010–2012 рр. зростала, зокрема у 2011 р. на 50,3 млн дол. США (або на 7,52%), а в 2012 р. – на 5,8 млн дол. США (на 1,22%). Проте в 2013 р. вона зазнала скорочення на 7,5 млн дол. США (1,03%). У 2014 р. проглядається незначне зростання досліджуваного показника – на 59,1 млн дол. США (8,23%) проти 2013 р. У динаміці за 2015–2016 рр. абсолютна сума прямих іноземних інвестицій у сільське господарство України мала негативну тенденцію до зменшення, зокрема у 2016 р. на 114,8 млн дол. США (18,6%) проти попереднього 2015 р. Проте у 2017 р. проглядається позитивна динаміка до збільшення їх сукупної абсолютної суми на 84,0 млн дол. США (або на 16,72%). Протягом 2017–2019 рр. проглядається зменшення прямих іноземних інвестицій в Україну, зокрема у 2018 р. на 7,6 млн дол. США (1,3%), а в 2019 р. – на 126,7 млн дол. США (21,90%) порівняно з попереднім періодом.

Висновки і пропозиції. Отже, дослідження інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств України дало змогу детально та всебічно розкрити особливості інвестиційної привабливості економіки України та виділити ключові проблеми гальмування інвестиційної діяльності на аграрному ринку. Серед спектру цілей інвестиційної діяльності в агросекторі у вітчизняній практиці виокремлюють: поліпшення родючості ґрунтів; покращення продовольчої безпеки країни; всебічний соціальний захист та забезпечення нормальних умов життя населення у сільській місцевості. Перелік характерних рис забезпечення інвестиційної активності в аграрній сфері містить: комплексне сприяння безперервності сільськогосподарського виробництва; потребу у фінансовому оздоровленні галузі; необхідність у переоснащенні матеріально-технічного забезпечення даного сектору; врахування характерних рис розвитку суміжних секторів економіки під час інвестиційних капіталовкладень у досліджуваний сектор.

Рис. 2. Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіці України та в сільському господарстві за 2010–2019 рр. (млн дол. США)

Джерело: побудовано за даними [6]

Інвестори та менеджери все більше використовують для прийняття рішень про доцільність вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів альтернативні джерела інформації окрім традиційного обліково-аналітичного забезпечення управління або модифіковані показники, такі як силовий імпульс капіталу (РМС), імпульс рентабельності реалізації за чистим прибутком (РРР) тощо. В умовах цифровізації економіки традиційна фінансова звітність (у тому числі за МСФЗ), в якій знаходить своє відображення фактична констатація фактів господарської діяльності минулих подій, не здатна задовольнити зростаючі потреби інвесторів в обліковій інформації. Тому особливу увагу в майбутніх дослідженнях варто приділити формуванню такого інформаційного забезпечення управління потенціалом інвестиційної привабливості аграрного сектору України, впровадження якого в практичну діяльність вітчизняних сільськогосподарських підприємств сприятиме всебічному та комплексному поліпшенню інвестиційної активності, у тому числі щодо залучення необхідного обсягу іноземних інвестицій. Останнє слугуватиме основою майбутніх розвідок у рамках окресленої проблематики.

Література:

- Вірянська О.В. Оцінка інвестиційної привабливості. URL: [https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Теми%202018/30Економіка%20та%20безбес-адміністрування%20\(ФЕБА\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Теми%202018/30Економіка%20та%20безбес-адміністрування%20(ФЕБА).pdf) (дата звернення: 10.10.2020).
- Владимирська Н.І. Особливості міжнародного інвестування в економіку України. *Економічні інновації*. 2019. Т. 21. Вип. 3(72). С. 26–36.
- Волкова Н.А. Визначення критеріїв оцінки інвестиційної привабливості підприємств АПК. *Економічний аналіз*. 2016. Т. 23. № 2. С. 23–26.
- Волощук К.Б., Волощук В.Р., Кацан А.М. Інвестиційна привабливість та можливості розвитку агропромислових підприємств. *Інноваційна економіка*. 2020. № 1–2. С. 145–150. DOI: 10.37332/2309-1533.2020.1-2.21
- Голобородько Т.В. Економічна оцінка та досвід стимулювання інвестиційних процесів у сільському господарстві Дніпропетровської області. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 7. Ч. I. С. 186–189.
- Дерев'яно А.А. Індекс інвестиційної привабливості України зріс до 2,95 бали. URL: <http://finpost.com.ua/news/15598> (дата звернення: 10.10.2020).
- Державна служба статистики України : офіційний web-портал. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.10.2020).
- Дикань В.В., Цзян Пань. Передумови та перспективи інноваційно-інвестиційного співробітництва України та Китаю. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2020. Вип. 38. С. 7–12. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2020-38-1
- Дудчик О.Ю., Тищенко Ю.А., Чудік І.Ю. Аналіз капітального інвестування агропромислового комплексу України. *Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського*. 2015. Вип. 4. С. 826–829.
- Кучер А.В. Методичні засади оцінювання інвестиційної привабливості землекористувачів аграрних підприємств. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 1. С. 77–85.
- Рибіна Л.О. Особливості інвестиційної діяльності в аграрному секторі України. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2017. Вип. 11. С. 450–454.
- Транснаціональні корпорації / І.О. Давидова та ін. Харків : Форґ, 2018. 175 с.
- Федорова Н.Є., Огородник Р.П., Русал В.С. Іноземне інвестування в економіку України: масштаби, структура, перспективи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2020. Вип. 39. С. 14–18. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2020-39-2
- Ходаківський В.М., Місевич М.А. Інвестиційна привабливість сільськогосподарських підприємств у контексті їх галузевої структури виробництва. *Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 3. С. 31–37. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2017/7.pdf (дата звернення: 10.10.2020).

References:

- Virjansjka O.V. (2018) Ocinka investycijnoji pryvablyvosti [Assessment of investment attractiveness]. Available at: [https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Теми%202018/30Економіка%20та%20безбес-адміністрування%20\(ФЕБА\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Теми%202018/30Економіка%20та%20безбес-адміністрування%20(ФЕБА).pdf) (accessed 10 October 2020).
- Vladymyrsjka, N.I. (2019) Osoblyvosti mizhnarodnogho investuvannja v ekonomiku Ukrainy [Features of international investment in the economy of Ukraine]. *Scientific Journal "Economic innovations"*, vol. 21(72), pp. 26–36.
- Volkova N.A. (2016) Vyznachennja kryterijiv ocinky investycijnoji pryvablyvosti pidpryjemstv APK [Determining the criteria for assessing the investment attractiveness of agricultural enterprises]. *Scientific Journal "Economic analysis"*, vol. 23(2), pp. 23–26.
- Voloshhuk K.B., Voloshhuk V.R., Kacan A.M. (2020) Investycijna pryvablyvistj ta mozhlyvosti rozvytku aghropromyslovjkh pidpryjemstv [Investment attractiveness and opportunities for development of agro-industrial enterprises]. *Research and Production Journal "Innovative Economy"*. vol. 1-2, pp. 145–150. DOI: 10.37332/2309-1533.2020.1-2.21
- Gholoborodjko T.V. (2014) Ekonomichna ocinka ta dosvid stymuljuvannja investycijnykh procesiv u siljsjkomu ghospodarstvi Dnipropetrovsjkoji oblasti [Economic assessment and experience of stimulating investment processes in agriculture of Dnipropetrovsk region]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 7(1), pp. 186–189.
- Derev'janko A.A. (2019) Indeks investycijnoji pryvablyvosti Ukrainy zris do 2,95 bala [Ukraine's investment attractiveness index rose to 2.95 points]. Available at: <http://finpost.com.ua/news/15598> (accessed 10 October 2020).
- Official website of the State Statistics Service of Ukraine (2020) *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy* [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 10 October 2020).
- Dykanj V.V., Czjan Panj (2020) Peredumovy ta perspektyvy innovacijno-investycijnogho spivrobotnytstva Ukrainy ta Kytaju [Prerequisites and prospects of innovation and investment cooperation between Ukraine and China]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 38, pp. 7–12.
- Dudchuk O.Ju., Tyshhenko Ju.A., Chudik I.Ju. (2015) Analiz kapitalnogho investuvannja aghropromyslovogho kompleksu Ukrainy [Analysis of capital investment of the agro-industrial complex of Ukraine]. *Scientific Bulletin of Mykolajiv National University V.O. Sukhomlinsky*, vol. 4, pp. 826–829.
- Kucher, A.V. (2018) Metodychni zasady ocinjuvannja investycijnoji pryvablyvosti zemlekorystuvanij aghrarnykh pidpryjemstv [Methodical bases of estimation of investment attractiveness of land uses of the agricultural enterprises]. *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, vol. 1, pp. 77–85.
- Rybina, L.O. (2017) Osoblyvosti investycijnoji dijalnosti v aghrarnomu sektori Ukrainy [Features of investment activity in the agricultural sector of Ukraine]. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*, vol. 11, pp. 450–454.
- Davydova, I.O., Velychko, K.Ju., Pechenka, O.I. (2018) Transnacionalni korporaciji [Transnational corporations]. Kharkiv: Fort. (in Ukrainian)
- Fedorova, N.Je., Oghorodnyk, R.P., Rusal, V.S. (2020). Inozemne investuvannja v ekonomiku Ukrainy: masshtaby, struktura, perspektyvy [Foreign investment in the economy of Ukraine: scale, structure, prospects]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 39, pp. 14–18. Available at: <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/661/667> (accessed 10 October 2020).
- Khodakivskyj, V.M., Misevych, M.A. (2017). Investycijna pryvablyvistj siljsjkgospodarsjkykh pidpryjemstv u konteksti jikh ghaluzevoji struktury vyrobnytstva [Investment attractiveness of agricultural enterprises in the context of their sectoral structure of production]. *Economics. Investments: practice and experience*, vol. 3, pp. 31–37 (accessed 10 October 2020).

Аннотация. В статье проанализировано современное состояние инвестиционной привлекательности экономики Украины. Раскрыты тенденции изменения индекса инвестиционной привлекательности в динамике. Проведена статистическая оценка объема прямых инвестиций из стран ЕС. Исследована динамика прямых иностранных инвестиций в экономику Украины в целом и в сельское хозяйство в частности. Обоснован спектр особенностей инвестиционного обеспечения развития агросектора, включающий: содействие непрерывности агропромышленного производства; необходимость финансового оздоровления аграрных компаний; потребность в техническом переоснащении отрасли; необходимость учета развития смежных отраслей. Результаты исследования показали, что инвесторы чаще используют для принятия решений о целесообразности вложения временно свободных финансовых ресурсов в экономику стран альтернативные источники информации.

Ключевые слова: инвестиции, сельское хозяйство, инвестиционная привлекательность, оценка, инвестиционный процесс, актуарный учет.

Summary. The article analyzes the current state of investment attractiveness of Ukraine economy. The tendencies of change the index of investment attractiveness in dynamics are revealed. The article reveals a statistical estimate of the volume of direct investment from EU countries. The dynamics of foreign direct investment in the economy of Ukraine in general, and in agriculture in particular is disclosed in the article in parallel. The range of features investment support for the development of the agricultural sector is substantiated, which includes: comprehensive promotion of the continuity of agro-industrial production; the need for financial recovery of agricultural companies; continuous need for technical re-equipment of the industry; the need to take into account the development of related industries. As practice shows the greatest attention should be paid to the actuarial type of accounting. To this end, it is necessary to actively introduce actuarial accounting in the practice of agricultural enterprises. The introduction of actuarial accounting in the practice of agricultural companies will contribute to a comprehensive and comprehensive improvement of the investment attractiveness of the agricultural sector and attract foreign investment. The survey is based on the disclosure of the current state investment support of agricultural enterprises in the context of comprehensive assistance to the development of Ukraine's economy in general and the agricultural sector in particular. The results of the study showed that investors and managers are more likely to use alternative sources of information or modified indicators, such as the power momentum of capital, the momentum of return on net profit, etc. to make decisions about the feasibility of investing temporarily free financial resources in the economy. In the context of digitalization of the economy, traditional financial reporting (including IFRS), which reflects the actual statement of the economic activities of past events is not able to meet the growing needs of investors in accounting information, so investment support for domestic agricultural enterprises should be built entirely new and innovative actuarial accounting and analytical basis.

Keywords: investments, agriculture, investment attractiveness, estimation, investment process, actuarial accounting.